

וְסוּד הַדָּבָר - כַּנֶּגֶד שְׁתֵּי נִקְדוּת שֶׁהֵן שְׁנֵי מַלְכִים, רוּמֹז בְּפִסּוּק פְּרִים בְּנֵי בָּקָר שְׁנַיִם. וְכַנֶּגֶד נִקְדָּה שֶׁהִיא עֲטָרָה עַל רֵאשִׁיָּהוּ, אָמַר וְאֵיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. אַחַר שֶׁאֲמַרְהָ אֵי אֲפָשֶׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אֵיל דִּיצְחָק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לְהִיּוֹת שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמִים לְדִין, וְנִקְטָן.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְהִיּוֹת כֶּתֶר. וּמִנֵּיין לָנוּ שִׁישׁ יְרִידָה בַחֲטָאת? שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וּמִדּוּעַ שֶׁתָּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה? אֵלֶּא לְלַמֵּד, שֶׁעוֹלָה הִיְתָה בְּהַתְקַלָּה מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְסוּף הַתְּהַפְּכָה לְמַדַּת הַדִּין בִּירִידָה, וְנִקְרָאת חֲטָאת, וְהַכֵּל אֶחָד.

וּמִשּׁוּם זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפֶרָה. עָלַי - הִיְתָה הַלְּבָנָה כֶּתֶר וְדָאֵי, כְּדָגְמַת זֶה, וְלִבְסוּף הַתְּמַעֲטָה וְיְרִידָה לְרִגְלָיו כְּדָגְמַת זֶה, וּבִזְמַן זֶה נֶאֱמַר הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפֶרָה, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (שם ו) הִיא הָעֵלָה, עוֹלָה מִרְגְּלָיו, שְׁנֶאֱמַר בָּהּ (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם וְגַלִּי, לוֹמַר בָּהּ הַשָּׁמַיִם כֶּסֶאִי. וְזֶהוּ סוּד (שמואל ב-ב) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאת אֱלֹהִים. שְׁמֵהֲפֹף דִּין לְרַחֲמִים. וְסוּד הַדָּבָר - (תהלים קיח) אֶבֶן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים לְרֹאשׁ פְּנֵה. כְּדָגְמַת זֶה הוּא הָי, יְהוָה.

וְעוֹד, כֶּבֶשׂ אֶחָד וּשְׁנֵי כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנֵה תְּמִימִים - כַּנֶּגֶד שְׁלֹשׁ סְפִירוֹת. שְׁבַעָה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה - כַּנֶּגֶד שְׁבַע סְפִירוֹת. שְׁבַעָה כֶּבֶשִׁים - הֵם שְׁבַעָה יָמִים שֶׁל הַלְּבָנָה. בְּנֵי שְׁנָה - בְּנֵי הַלְּבָנָה שְׁנִקְרָאת שְׁנָה, שֶׁהִיא אַחַת מֵאוֹתָן שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א

מדהימנא.)

זָהָר

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגוֹ'. וְכִי כִמָּה רֵישׁ רֵישׁ לְבָנָה? וְהָרִי אֵין רֵישׁ לְבָנָה אֵלֶּא הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא רֵישׁ

וְרֵזָא דְמַלְהָ, לְקַבֵּל תְּרִין נִקְדוּדִין, דְּאֵינוּן תְּרִין מַלְכִים, קָא רְמִזוּ פְּרִים בְּנֵי בָּקָר שְׁנַיִם, וְלְקַבֵּל נִקְדָּה עֲטָרָה עַל רֵישִׁיָּהוּ, אָמַר, וְאֵיל אֶחָד, כְּמוֹ כֶּתֶר אֶחָד. כֶּתֶר דְּאֲמַרְתָּ אֵי אֲפָשֶׁר לְשְׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד, אֲזַעֲרֶת גְּרָמָה, אוֹף הָכִי, וְשַׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת. אֵיל דִּיצְחָק, אֲתַהֲדָר שְׁעִיר. אֲתַהֲפֹף מִרְחַמֵי לְדִינָא, וְאֲתַזְעִיר.

וּבְגִין דָּא שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לַחֲטָאת, וְלֹא אָמַר לְעוֹלָה, לְמַהוּי כֶּתֶר. וּמִנֵּיין דְּאֵית יְרִידָה בַחֲטָאת, שְׁנֶאֱמַר (ויקרא ט) וַיֵּרֵד מֵעֶשֶׂת הַחֲטָאת. וְאֲמַאי שֶׁתָּף עוֹלָה עִם חֲטָאת בִּירִידָה. אֵלֶּא לְאוֹלְפָא, דְּעוֹלָה הִוָּת בְּקַדְמִיתָא מִדַּת הַרְחָמִים, וְלִבְתָּר אֲתַהֲפֹכַת לְדִינָא בִּירִידָה, וְאֲתַקְרִיאת חֲטָאת, וְכֹלֵא חַד.

וּבְגִין דָּא, הִבִּיאוּ עָלַי (דף רמ"ז ע"א) כֶּפֶרָה, עָלַי הִוָּת סִיְהָרָא כֶּתֶר וְדָאֵי, כַּנֶּגְוֹנָא דָּא וְלִבְתָּר אֲתַמְעִיטָת, וְנַחֲתַת לְרִגְלִין דִּילִיָּה, כַּנֶּגְוֹנָא דָּא וּבִזְמַנָּא דָּא הִבִּיאוּ עָלַי כֶּפֶרָה, אֵיתַמַּר בָּהּ, (ויקרא ו) הִיא הָעֵלָה, סְלִיקַת מִרְגְּלוֹי. דְּאֲתַמַּר בָּהּ, (ישעיה טו) וְהָאָרֶץ הָדָם וְגַלִּי. לְמִימַר בָּהּ, הַשָּׁמַיִם כֶּסֶאִי. וְהֵאֵי אִיהוּ רֵזָא (שמואל ב כג) צְדִיק מוֹשֵׁל יִרְאת אֱלֹהִים. דְּמַהֲפֹף דִּינָא לְרַחֲמֵי. וְרֵזָא דְמַלְהָ, (תהלים קיח) אֶבֶן מֵאֲסוּ הַבּוֹנִים הִיְתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה. כַּנֶּגְוֹנָא דָּא, הוּא הָי. יְהוָה.

וְעוֹד, כֶּבֶשׂ א' וּשְׁנֵי כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה תְּמִימִים, לְקַבֵּל תְּלַת סְפִירוֹן. שְׁבַעָה כֶּבֶשִׁים בְּנֵי שְׁנָה, לְקַבֵּל שְׁבַע סְפִירוֹן. שְׁבַעָה כֶּבֶשִׁים, אֵינוּן ז' יוֹמִין דְּסִיְהָרָא. בְּנֵי שְׁנָה, בְּנוֹי דְּסִיְהָרָא, דְּאֲקָרִי שְׁנָה. דְּאִיְהִי חֲדָא מֵאֵינוּן שְׁנַיִם קְדָמוֹנִיּוֹת. (ע"ב רע"א מדהימנא).

זָהָר:

וּבְרֵאשֵׁי חֲדָשֵׁיכֶם וְגוֹ'. וְכִי כִמָּה רֵישׁ רֵישׁ לְבָנָה? וְהָרֵישׁ לְבָנָה אֵלֶּא הַשָּׁמֶשׁ, דְּאִיְהוּ רֵישׁ לְבָנָה. אֵלֶּא רֵישׁ רֵישׁ לְבָנָה אֵלֶּא הַשָּׁמֶשׁ, שֶׁהוּא רֵישׁ לְבָנָה וְיִרְחָא. וְאֵינוּן

בשבילה. אלא ראשי - שנים, בכל חדש וחדש, והם יעקב ויוסף שמתחדשים על הלכנה, ועל זה רצו לחדש אותה.

פרים בני בקר שנים - אלו הם שאמרה הלכנה איך ישתמשו בה כאחד, והמעטה עצמה תחתיהם. ואיל אחד - זה אילו של יצחק. וכי אברהם להיכן הלך? אלא משום שהתעורר שם עשו, נאסף אברהם, שלא יראה אותו. ומי הוא? שעיר של ראש חדש. (שתי נסחאות) ומשום שמזמן להתעורר שם עשו, שהוא שעיר - נאסף אברהם ולא נמצא שם. יצחק נמצא שם, שהאכה שלו אצלו כנין על שמריו. יעקב נמצא שם לשבר פניו. יוסף הוא השור (שטן) שלו אצל רחל.

רעיא מהימנא

אמר הרועה הנאמן, ודאי בני שנה נקראים על שם החמה (מלכות), האם הקדושה, שנאמר בה פני משה כפני חמה. (הלכנה שנקראת שנה, שיש בה שני ימים בחשבון) שנה יש בה שס"ה ימים, כחשבון שס"ה מצוות לא תעשה, ולכן הוא לשמאל. אפא עליונה - הלכנה בימין. אסורה הבת לאב, שהוא לימין, חסד. והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא לשמאל. הבת עם האב לימין חסד. (והיא כלולה מרמ"ח מצוות. נמצאת ו' עם אפא, והבת עם האב לימין). וסוד הדבר - (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה - אפא. ארץ - בת. כונן שמים - שהוא בן, עם אפא, שהיא תבונה. וזהו צרוף יהו"ו, הויות באמצע. ועוד, ושעיר עזים אחד - שני שעירים הם, שנאמר עליהם (ויקרא טז) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לה' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לה', בגלל מעוט הלכנה, והוא שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד

יעקב ויוסף, דמתחדתי על סיהרא. ועל דא בעו לחדתא לה.

פרים בני בקר שנים, אלין אינון דאמרה סיהרא, דהיך ישתמשון בה פחדא, ואזעירת גרמה תחותיהו. ואיל אחד, דא איל דיצחק. וכי אברהם לאן אזיל. אלא בגין דאתער תמן עשו, אתפניש אברהם, דלא יחמי ליה, ומאן איהו שעיר דראש חדש. (תרי נוסחי) ובגין דזמין לאתערא תמן עשו דאיהו שעיר אתפניש אברהם, ולא אשתכח תמן, יצחק, אשתכח תמן, דרחימו דיליה לגביה, פחמרא על דורדייה. יעקב אשתכח תמן, לתברא אנפוי. יוסף דאיהו שור (ס"א שטן) דיליה, לגבי רחל.

רעיא מהימנא

אמר רעיא מהימנא, ודאי בני שנה אתקריאו על שם חמה, (נ"א מלכות) אימא קדישא, דאתמר בה פני משה כפני חמה. (ס"א סיהרא דאקרי שנה דאית בה שני יומין, כחשבון) שנה אית בה שס"ה יומין, כחושבון שס"ה מצוות לא תעשה. ואיהו על דא לשמאלא. אימא עלאה, סיהרא בימינא. אסורה ברפת לאבא דאיהו לימינא חסד. ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא לשמאלא. ברפת עם אבא לימינא דחסד. (ואיהו כלילא מרמ"ח פקודין. אשתכח ו' עם אימא, ברפת עם אבא לימינא) ורזא דמלה, (משלי ג) בחכמה יסד ארץ. חכמה אפא. ארץ ברפתא. כונן שמים דאיהו ברא, עם אימא דאיהו תבונה, והאי איהו יהו"ו, הויות באמצע.

ועוד ושעיר עזים אחד, תרין שעירין אינון, דאתמר עלייהו (ויקרא טז) ולקח את שני השעירים וגו' גורל אחד לז' וגורל אחד לעזאזל. שעיר לז', בגין מיעוט סיהרא, ואיהו שעיר אחד ליהו"ה לחטאת. אחד: מסטרא דיחודא. אבל שעיר דעזאזל, לא כתיב